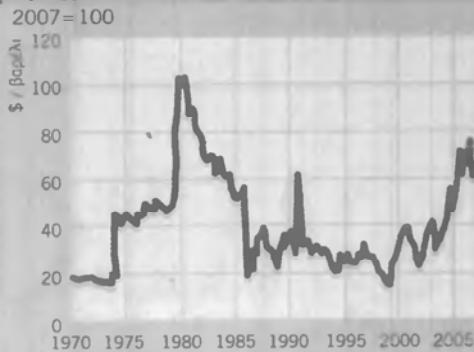

Πραγματική τιμή πετρελαίου (WTI)

Η ένταση στα σύνορα Τουρκίας - Ιράκ, αποτελεί, παραδοσιακά, μια βασική αίτια ανόδου των τιμών του αργού πετρελαίου.

Η επίδραση του «μαύρου χρυσού» στην οικονομία και η πορεία το 2008

ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ της ζήτησης από την Kiva -κυρίως - θα πρέπει να αναζητηθεί η φετινή ανατιμπτική τάση

Του ΓΚΙΚΑ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗ*

Η πρόσφατη άνοδος της τιμής του πετρελαίου υπήρξε εντυπωσιακή, αφού το αποπληθωρισμένο επίπεδο της τιμής του σε δολάρια βρίσκεται στο ίδιο ύψος με το ιστορικά υψηλό επίπεδο του 1980-81, κατά τη διάρκεια του πολέμου μεταξύ δύο πετρελαιοπαραγωγών χωρών, του Ιράν και του Ιράκ και είναι πενταπλάσιο σε σχέση με την περίοδο 1993-2001 σε 48% την περίοδο 2002-2006 (βλέπε Πίνακα 1). Η συνολική συνεισφορά στην αύξηση της ζήτησης των υπόλοιπων αναδυόμενων χωρών (που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ) επίσης αυξήθηκε από 51% σε 83%. Σημειώνεται ότι η αύξηση στην τιμή του πετρελαίου δεν έκινησε φέτος αλλά σταδιακά από το 2002 (Διάγραμμα 1), ταυτόχρονα με την αύξηση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας. Φέτος, απλώς είχαμε μια ραγδαία μεταβολή, που έγινε άμεσα αντιληπτή στο καθαρό εισόδημα των πολιτών. Στο τέλος του 2006, η τιμή του πετρελαίου ήταν 46,3 ευρώ και σήμερα είναι 63,1 ευρώ,

της Ρωσίας, της Ινδίας και της Κίνας (των λεγόμενων BRICs), που οποια ενισχύθηκε από 9% την περίοδο 1993-2001 σε 48% την περίοδο 2002-2006 (βλέπε Πίνακα 1). Η συνολική συνεισφορά στην αύξηση της ζήτησης των υπόλοιπων αναδυόμενων χωρών (που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ) επίσης αυξήθηκε από 51% σε 83%. Σημειώνεται ότι η αύξηση στην τιμή του πετρελαίου δεν έκινησε φέτος αλλά σταδιακά από το 2002 (Διάγραμμα 1), ταυτόχρονα με την αύξηση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας. Φέτος, απλώς είχαμε μια ραγδαία μεταβολή, που έγινε άμεσα αντιληπτή στο καθαρό εισόδημα των πολιτών. Στο τέλος του 2006, η τιμή του πετρελαίου ήταν 46,3 ευρώ και σήμερα είναι 63,1 ευρώ,

Οι αναδυόμενες οικονομίες διανύουν μια περίοδο βιομηχανοποίησης και υψηλής ζήτησης πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένου και του πετρελαίου. Είναι οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης των αναδυόμενων οικονομιών και ιδιαίτερα της Kivas. Οι χώρες αυτές διανύουν μια περίοδο βιομηχανοποίησης και υψηλής ζήτησης πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένου και του πετρελαίου. Συγκεκριμένα, παγκοσμίως, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της ζήτησης για πετρέλαιο αυξήθηκε από 1,55% την περίοδο 1993-2001 σε 2% την περίοδο 2002-2006. Από την αύξησης είναι η ενισχυμένη συνεισφορά της Βραζιλίας,

Κατανάλωση πετρελαίου

Περίοδος	Παγκοσμίως	Χώρες του ΟΟΣΑ	Εκτός ΟΟΣΑ (εκτός BRICs)	BRICs
Μέση ετήσια αύξηση της κατανάλωσης				
1993-2001	1,55%	1,24%	3,61%	0,37%
2002-2006	2,01%	0,60%	3,13%	5,40%
Συνεισφορά στην αύξηση της κατανάλωσης				
1993-2001	100%	49%	42%	9%
2002-2006	100%	17%	35%	48%

Font: Eurobank EFG, Οικονομία & Αγορές II, τόμος 10, 3/12/2007

είχαμε δηλαδή μια αύξηση στο εγχώριο νόμισμα κατά 36%. Μάλιστα, ένα μεγάλο μέρος της φετινής αύξησης πιθανόν να είναι παροδική. Από ανάλυση της νούμερα από σήμερα έως το τέλος του 2008 μια πτώση της τιμής πετρελαίου κατά 19%. Μελέτες από διεθνείς οργανισμούς και άλλους ακαδημαϊκούς ερευνητές δείχνουν ότι μια αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 10% μειώνει την οικονομική δραστηριότητα ένα και δύο χρόνια αργότερα. Η επίδραση είναι μικρότερη τα τελευταία χρόνια σε σχέση με 20-30 χρόνια νωρίτερα, επειδή οι οικονομίες χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος, περίπου τη μισή.

* Ο Χαρδούβελης είναι καθηγητής Χρηματοοικονομικής & Τραπεζικής Διοικητικής Παν. Πειραιώς και Οικονομικού Συμβουλού του Ομίλου της Eurobank EFG

Διεύθυνσης Οικονομικών Ερευνών της Eurobank προκύπτει ότι κερδοσκοπικές πτέσεις έχουν ανεβάσει την τιμή πολύ υψηλότερα από τη επίπεδα ισορροπίας. Το ίδιο προβλέπουν και οι περισσότεροι αναλυτές στην πετρελαϊκή αγορά.

Η μέση πρόβλεψη των αναλυτών για τα τέλη των 4 τριμήνων του 2008 είναι \$80, \$76, \$77 και \$75 το βαρέλι. Η πτώση αυτή θα φέρει την τιμή στο τέλος του 2008 στα 51 ευρώ, αν η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου παραμείνει στα σημερινά επίπεδα. Είτε περιμέ-

βλέπε Δημήτρη Μαλλιαρόπουλος, Κώστας Λαμπρινούδης και Ολγα Κοσμά, «Τάσεις και Προοπτικές των Αγορών Εμπορευμάτων: Συνέπειες για τις Οικονομίες και τους Επενδυτές» Οικονομία & Αγορές, Eurobank EFG, τόμος II, τόμος 10, 3/12/2007.

Το πετρέλαιο «ξυρίζει» την ανάπτυξη

Στη σημερινή συγκυρία, η αρνητική επίδραση της αύξησης της τιμής του πετρελαίου θα είναι μικρότερη ακριβώς επειδή ο άνοδος προϋποθέτει την πλευρά της ζήτησης και όχι από μια απότομη διακοπή της προσφοράς. Μάλιστα, η αρνητική επίδραση της τιμής του πετρελαίου στη ζήτηση συνεπάγεται τη δημιουργία πτωτικών δυνάμεων στην ίδια τη μελλοντική τιμή του πετρελαίου! Η εκτίμηση για τη ποσοστή μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας από μια αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 10% για την Ευρωζώνη κυμαίνεται από 0,1% έως 0,2%. Η Ελλάδα είναι περισσότερο

ενεργοβόρα χώρα και τα ποσοστά μείωσης είναι λιγό υψηλότερα. Αν λοιπόν οι τιμές πετρελαίου παραμείνουν στα σημερινά επίπεδα, τότε αυτό θα ξυρίσει από τον αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης της Ελλάδας το 2008 μισή ποσοστιαία μονάδα. Επειδή, όμως, περιμένουμε την τιμή να υποκρηφτεί από τα σημερινά επίπεδα, η επίπτωση στην οικονομική δραστηριότητα θα είναι μικρότερη. Οσον αφορά τον πληθωρισμό, περιμένουμε μια επιδεινώση στο πρώτο εξάμηνο του 2008 πάνω από το 3% λόγω και πετρελαίου, αλλά στη συνέχεια μια μείωση στα επίπεδα του 2,8%.